

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

Vihreä lippu

Käytännöllinen ja tehokas
ympäristökasvatuksen työkalu

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KANSAINVÄLINEN ECO-SCHOOLS -OHJELMA

Vihreä lippu on osa kansainvälistä Eco-Schools -ohjelmaa

Eco-Schools -ohjelman kattojärjestö on Foundation for Environmental Education (FEE).

Eco-Schools -toiminnassa on mukana

- 37 maata
- lähes 20 000 koulua ja oppilaitosta
- 5 miljoonaa lasta ja nuorta

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

SUOMEN YMPÄRISTÖKASVATUKSEN SEURA (SYKSE)

Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry (Sykse) on kehittänyt Eco-Schools -ohjelman Suomen oloihin soveltuvaksi sekä vastaa ohjelman toiminnasta Suomessa.

Syксе on ympäristökasvatuksesta kiinnostuneiden järjestö, joka kokoaa yhteen eri aloilla ja eri tavoilla ympäristökasvatuksen parissa toimivia ihmisiä.

Syксе on erikoistunut ympäristökasvatuksen edistämiseen, kehittämiseen ja tukemiseen.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

VIHREÄ LIPPU

Vihreä lippu -ohjelmaan osallistuu

- 180 päiväkotia, koulua ja oppilaitosta
- lähes 40 000 lasta, nuorta ja aikuista

→ Ohjelman vaikutus ulottuu vielä tätäkin laajemmalle

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Ympäristöministeriön alainen Kestävän kehityksen toimikunnan koulutusjaosto sai vuonna 2006 valmiiksi kansallisen Kestävää kehitystä edistävän kasvatuksen ja koulutuksen strategian.

Strategiaan on sisällytetty tavoite, että vuoteen 2014 mennessä 15 prosenttia päiväkodeista, kouluista ja oppilaitoksista on saanut ulkoisen tunnuksen (eli Vihreän lipun) tai sertifikaatin kestävän kehityksen toiminnastaan.

Vihreän lipun kannalta tämä merkitsee ohjelman laajenemista yli 1000 osallistujaan vuoteen 2014 mennessä.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TULEVAISUUDEN TEKIJÄT

HELSINGIN OPETUSVIRASTO

n. 61 000 oppilasta/ vuosi

- sekajätettä 2068 t
- biojätettä 193 t

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TULEVAISUUDEN TEKIJÄT

- 57120 riisiä paperia eli 28560000 arkkia

- lämpöenergian kulutus 117 084 MWh

=3 934288 e

- sähköenergian kulutus 36143 MWh

= 2 318 038 e

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TULEVAISUUDEN TEKIJÄT

Pääkaupunkiseudun oppilaitoksissa lajittelu tehostunut

v. 2004-2007.

Sekajätteen määrä vähentynyt n. 5 kiloa/henkilö

Lajitellun hyödynnettävän jätteen määrä kasvoi 11 kilosta
13 kiloon.

Kokonaisjätteen määrä ei kuitenkaan vähentynyt.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

PERIAATTEET

- **Osallisuus: lapset ja nuoret toiminnan suunnittelijoina, toteuttajina ja arvioijina**
- **Kestävän kehityksen kasvatus osana arkea**
- **Ympäristökuormituksen vähentäminen**
- **Jatkuva kehittäminen: pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus**
- **Yhteistyö ympäröivän yhteiskunnan kanssa**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KÄYTÄNNÖLLINEN JA TEHOKAS TYÖKALU

- **Kuusi teemaa**
- **Jatkuvan kehittämisen toimintamalli**
- **Jatkuva tuki**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KUUSI TEEMAA

Perusteemat

- Vesi
- Energia
- Jätteiden vähentäminen

Muut teemat

- Lähiympäristö
- Kestävä kulutus
- Yhteinen maapallo

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TORPPARINMÄEN PERUSKOULU

LUKUVUODEN 2007-08 TOIMINTAA

Aamunavaukset

Perheiden tuunauskisa

Lajittelukisa

Kierrätyskeskuksen nukketatteri

Kierrätysneuvojat

Ympäristöraatilaisten energiajaae- tietoisikut

Opehuoneen lajittelun risut ja ruusut

Sähkötön päivä

Valoliiga

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TORPPARINMÄEN PERUSKOULU

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

Vihreä lippu- esimerkkejä tuunaukisan tuotoksista

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

JATKUVA KEHITTÄMINEN

Vihreä lippu perustuu jatkuvan kehittämisen periaatteeseen, joka on peräisin laatu- ja ympäristöjärjestelmistä.

Vihreässä lipussa periaate on jalostettu palvelemaan kasvatusalan kehittämishankkeita.

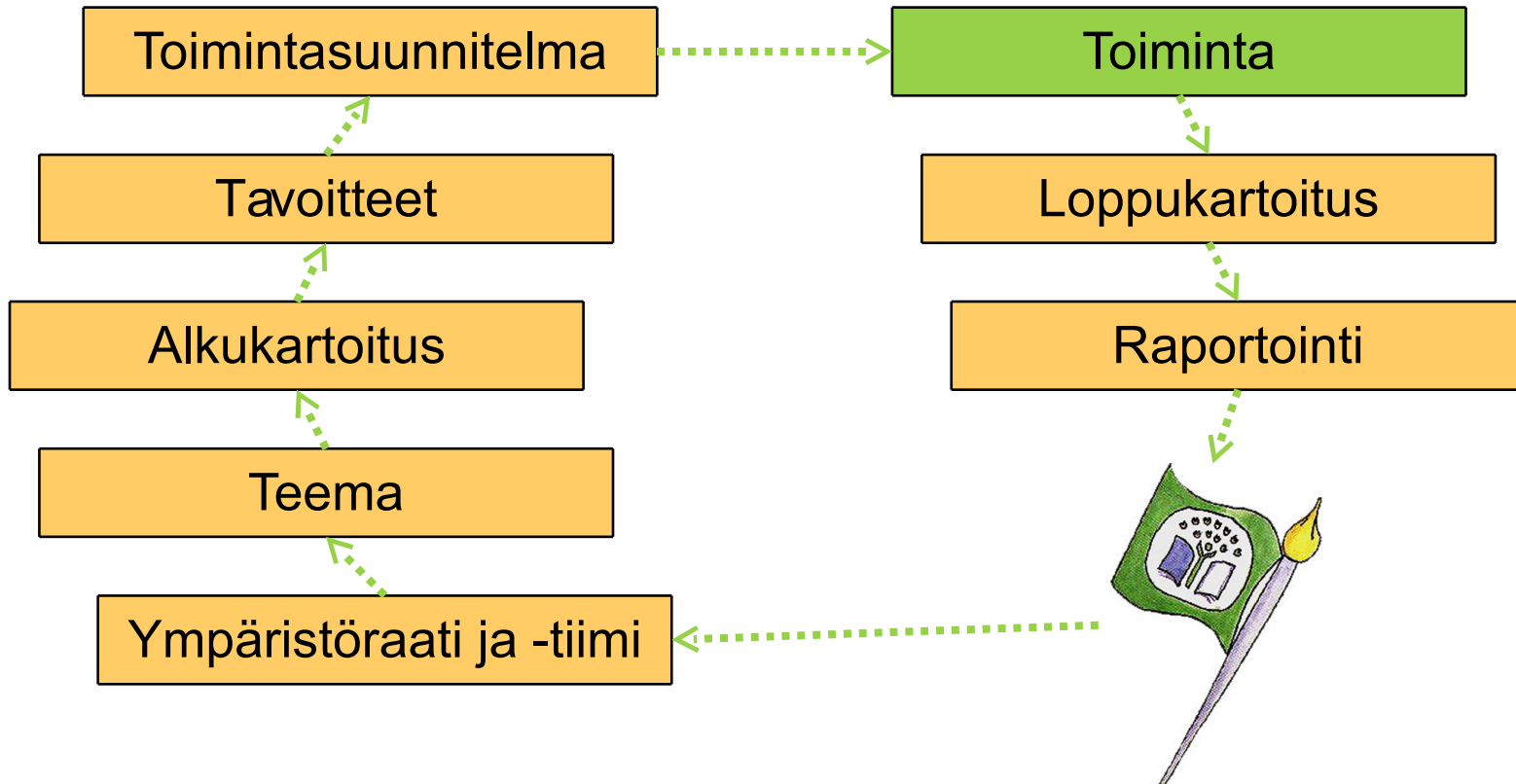
S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

JATKUVA KEHITTÄMINEN

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

JATKUVA TUKI

Suomen Ympäristökasvatuksen Seuralta

- **Vihreä lippu –materiaalikansio ja ohjeet**
- **Osallistujakohtainen palaute kaksi kertaa vuodessa**
- **Vinkit & Linkit -ajankohtaistiedote kuusi kertaa lukuvuodessa**
- **Neuvonta**
- **Koulutukset ja seminaarit**
- **Mahdollisuus kansainväliseen yhteistyöhön Eco-Schools –verkoston kautta**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KRITEERIT

Vihreä lippu -ohjelmalla on kriteerit, jotka perustuvat kansainvälisen Eco-Schools -ohjelman periaatteisiin.

Päiväkodin/oppilaitoksen Vihreä lippu -projekti arvioidaan näiden kriteerien pohjalta.

Kriteereiden avulla arvioidaan mm. toiminnan laatua, osallistavuutta, jatkuvuutta ja tavoitteellisuutta.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

- **Ekologinen kestävyys**
- **Sosiaalinen kestävyys**
- **Taloudellinen kestävyys**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

1. Ekologinen kestävyys

Ympäristökuormituksen väheneminen

- Veden kulutus - 5-46%
- Energian kulutus - 5-10%
- Kaatopaikkajäte - 20-50%, jopa - 92%
- 83% ilmoittaa vähentäneensä tulostusta ja kopiointia

Lähde: Katriina Sahlbergin pro gradu –tutkielma,
Helsingin yliopisto, 2004

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

1. Ekologinen kestävyys

Ympäristökasvatus

- Tiedot ja taidot
- Kokemukset ja elämykset
- Asenteet ja toimintatavat

88% tekee retkiä säännöllisesti ja käyttää luontoa oppimisympäristönä.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

2. Sosiaalinen kestävyys

- **Lasten ja nuorten osallisuus – aktiivinen kansalaisuus**
- **Opettajien yhteistyön lisääntyminen**
- **Yhteistyö ympäröivän yhteisön kanssa**
- **Yhteiskunnallinen vaikuttaminen**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

3. Taloudellinen kestävyys

Toiminnan tuloksena syntyy merkittävää taloudellista säästöä

- Hankinnat
- Jättemaksut
- Sähkölaskut
- Kiinteistön energiankulutus
- Vesimaksut

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN VIHREÄ LIPPU -OHJELMAAN

- **Mitä se vaatii?**
- **Mitä se antaa?**
- **Lukuvuosimaksut**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

”Mitä se vaatii?”

- Toiminnan oltava jatkuvaa
- Lasten/nuorten panos tärkeä kaikissa vaiheissa!
- Uusi teema ja uudet tavoitteet joka projektissa
- Pysyvät muutokset toimintatavoissa
- Kestävän kehityksen toiminta osaksi arkea

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

”Mitä se antaa?”

- Toimivan ja innostavan mallin
- Valmiit materiaalit toimintavinkkeineen
- Tukea ympäristöohjelman ja kestävän kehityksen kasvatuksen kehittämiseen
- Neuvontaa, koulutuksia, palautetta
- Yhteisöllisyyttä
- Myönteistä julkisuutta
- Kansainvälisiä kontakteja

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

Jämpi mutta joustava

- Osallistuja asettaa omat tavoitteensa ja suunnittelee toimintansa
- Ohjelman toimintamalli ja kriteerit ohjaavat tuloksekkaaseen toimintaan
- Soveltuu yhtä hyvin päiväkotiin kuin ammatilliseen oppilaitokseen
- Lippu edellyttää ja sertifioi korkeatasoisen toiminnan!

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

Lukuvuosimaksut

Suomen Ympäristökasvatuksen Seura on voittoa tavoittelematon, aatteellinen järjestö. Vihreän lipun rahoitus koostuu ympäristö- ja opetusministeriöiden avustuksesta, yhteistyökumppaneiden tuesta ja osallistujien lukuvuosimaksuista.

Lukuvuosimaksut 2007-2008

Enintään 100 lasta/nuorta	250 €
Yli 100 lasta/nuorta	500 €
Kestävä Vihreä lippu	100 €

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

Lukuvuosimaksut

Lukuvuosimaksuun kuuluu:

- **Vihreä lippu -kansio, uudet materiaalit**
- **Vinkit & Linkit -tiedotteet (6 nro/vuosi)**
- **neuvonnan puhelimitse ja sähköpostitse**
- **kirjalliset palautteet toiminnasta**
- **Vihreän lipun (kotimainen, laadukas)**
- **Eco-Schools -maksun ja kansainväliset palvelut**
- **alennuksia Suomen Ympäristökasvatuksen Seuran tilaisuuksista**
- **Ympäristökasvatuslehden (4 nro/vuosi)**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

LISÄTIETOA JA ILMOITTAUTUMINEN

www.ymparistokasvatus.fi

www.vihrealippu.fi

vihrealippu@ymparistokasvatus.fi

(09) 4541 8150